

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

FUNDACJA INSTYTUTU HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK CXXX

NR 1

WARSZAWA 2023

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
FUNDACJA INSTYTUTU HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ZAŁOŻONY PRZEZ XAWEREGO LISKEGO
W 1887 ROKU

ROCZNIK CXXX
2023

1

WARSZAWA 2023

REDAKCJA

GRZEGORZ PAC (historia średniowiecza, Warszawa), EDWARD OPALIŃSKI
(historia XVI–XVII w., Warszawa), DOROTA DUKWICZ (historia XVIII w., Warszawa),
ANDRZEJ NOWAK (redaktor, historia XIX w., Kraków/Warszawa), JERZY EISLER
(historia XX w., Warszawa), MONIKA JUSUPOVIĆ (sekretarz redakcji, Warszawa),
MARTA KUC-CZEREPA (sekretarz redakcji, Warszawa)

KOMITET REDAKCYJNY

DÁNIEL BAGI (Pecz, Węgry), ANNA BARAŃSKA (Lublin), RICHARD BUTTERWICK-PAWLIKOWSKI
(Londyn), EWA DOMAŃSKA (Poznań), MARIAN DYGO (Pułtusk–Warszawa), KARIN FRIEDRICH (Aberdeen),
ROBERT FROST (Aberdeen), CATHERINE GOUSEFF (Paryż), JAROSŁAW HRYCAK (Lwów), MAGDALENA HULAS
(Warszawa), MACIEJ JANOWSKI (Warszawa), TOMASZ JUREK (Poznań), BARTOSZ KALISKI (Warszawa),
TOMASZ KIZWALTER (Warszawa), WOJCIECH KRIEGSEISEN (Warszawa), CEZARY KUKLO (Białystok),
LIDIA MICHALSKA-BRACHA (Kielce), ROMAN MICHAŁOWSKI (Warszawa), KRZYSZTOF MIKULSKI (Toruń),
BORYS W. NOSOW (Moskwa), JERZY STRZELCZYK (Poznań), PHILIPP THER (Wiedeń),
MARIUSZ WOŁOS (Kraków) oraz członkowie redakcji

ADRES REDAKCJI „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31
tel. +48 22 831 02 61, e-mail: kh@ihpan.edu.pl
<http://www.kh-ihpan.edu.pl>

Redaktor językowy: Małgorzata Świerżyńska

Tłumaczenia: Grażyna Waluga

Skład: Marcin Szcześniak

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
© Copyright by Fundacja Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Współwydawcy czasopisma:

Instytut Historii
im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31
tel. +48 22 831 02 61
e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Fundacja Instytutu Historii
im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, pok. 44
tel. +48 22 831 02 61, w. 46
e-mail: fundacja.ihpan@ihpan.edu.pl

p-ISSN 0023-5903

e-ISSN 2451-1315

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Kolportaż wersji drukowanej czasopisma prowadzi Wydawnictwo Naukowe Semper
Dział handlowy i księgarnia: ul. Bednarska 20 A, 00-321 Warszawa
tel./fax: +48 22 828 49 73, <http://semper.pl>, <http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

ROZPRAWY

Urszula Kosińska, Decydująca noc z 26 na 27 czerwca 1697 roku, czyli co przesądziło o wyborze Augusta II na tron polski	5
Krzysztof Siwek, Liberalny internacjonalizm Stanów Zjednoczonych a problem Górnego Śląska w latach 1918–1919	51
Martyna Grądzka-Rejak, Jan Olszek, Opozycja demokratyczna w Polsce (1976–1989) wobec historii i pamięci pogromu kieleckiego	83

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

Krzysztof Benyskiewicz, Odpowiedź na recenzję Adriana Jusupowicia	131
Adrian Jusupović, Odpowiedź na polemikę Krzysztofa Benyskiewicza	147

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Karol Żojdź, O efektywnym uprawianiu historiografii. Rozważania na marginesie pracy Aleksandry Ziober	151
--	-----

*

D. Parrott, 1652. <i>The Cardinal, the Prince, and the Crisis of the Fronde</i> — Mateusz Kozielowicz	175
K. Justyniarska-Chojak, <i>Inwentarze pośmiertne z małych i średnich miast Małopolski (w XVI-XVIII wieku)</i> — Anna Penkała-Jastrzębska	179
A. Мацук, <i>Грамадска-палітычнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага ў часы бескаралеўя 1733–1735 гг.</i> — Urszula Kosińska	185
R. Butterwick, <i>The Polish-Lithuanian Commonwealth, 1733–1795. Light and Flame</i> — Dorota Dukwicz	191
K. Wagner, <i>Mieszczanie i podatki. Nierówności majątkowe w wybranych miastach Korony w XVII wieku</i> — Marta Kuc-Czerep	197
D.A. Bell, <i>Men on Horseback. The Power of Charisma in the Age of Revolution</i> — Marta Tomczak	204
T.J. Lis, <i>Polscy urzędnicy wyższego szczebla w Bośni i Hercegowinie w latach 1878–1918. Studium prozopograficzne</i> — Tomasz Pudłocki	208
T. Szarota, <i>Tajemnica śmierci Stefana Starzyńskiego</i> — Marcin Przeglętk ..	215

IN MEMORIAM

Monika Hamanowa (20 XII 1925 — 2 V 2022) — Szymon Rudnicki	219
Stanisław Salmonowicz (9 XI 1931 — 24 V 2022) — Przemysław Olstowski ..	223

CONTENTS

Urszula Kosińska, The Decisive Night of 26/27 June 1697, or What Determined the Election of August II to the Polish Throne	5
Krzysztof Siwek, The Liberal Internationalism of the United States and the Problem of Upper Silesia in 1918–1919	51
Martyna Grądzka-Rejak, Jan Olszek, The Democratic Opposition in Poland (1976–1989) towards the History and Memory of the Kielce Pogrom	83
REVIEWS — POLEMICS — MATERIALS	131
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	
Karol Żojdź, On the Effective Pursuit of Historiography. Reflections on the Book by Aleksandra Ziober	151
Reviews	175
IN MEMORIAM	219

INSTRUKCJA REDAKCYJNA „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

- I. Redakcja „Kwartalnika Historycznego” rozpatruje jedynie oryginalne teksty naukowe, niezłożone równolegle do druku w innym czasopiśmie naukowym bądź książce. Dopuszczalna objętość tekstów złożonych do redakcji: a) rozprawy — do 2 ark. wydawniczych (tj. maksymalnie 80 tys. znaków liczonych łącznie ze spacjami i przypisami); b) recenzje — do 8 stron znormalizowanych (po 1800 znaków na stronę liczonych łącznie ze spacjami i przypisami).

Redakcja „Kwartalnika Historycznego” wymaga od autorów publikacji ujawnienia wkładu poszczególnych autorów w powstanie publikacji. Redakcja przypomina, że *ghostwriting* (ukrywanie istotnego wkładu innej osoby w powstanie tekstu) i *guest authorship* (deklarowanie wkładu innej osoby w powstanie dzieła, którego w rzeczywistości ona nie współtworzyła) są przejawem nierzetelności naukowej.

Do rozpraw złożonych do druku autor/autorzy zobowiązani są załączyć oświadczenie o oryginalności publikacji (do pobrania na stronie internetowej „Kwartalnika Historycznego”). Oświadczenie to można przesłać również pocztą elektroniczną.

- II. Zaleca się, aby teksty artykułów i artykułów recenzyjnych były zaopatrzone w streszczenie w jęz. polskim do 1800 znaków, abstrakt wprowadzający ogólnie w epokę i problematykę (do 600 znaków), pięć słów kluczowych oraz bibliografię, obejmującą przywoływane w przypisach pozycje; w bibliografii należy podać nazwę wydawnictwa. Ponadto w bibliografii należy rozdzielić edycje źródłowe oraz opracowania. Pod tekstem należy umieścić krótki biogram autora zawierający: informacje o stopniu/ tytule naukowym, afiliacji, zajmowanym stanowisku, zainteresowaniach badawczych (bez publikacji) oraz adres poczty elektronicznej.
- III. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji): z lewej strony u góry imię i nazwisko autora, a także nazwa instytucji (jeśli autor życzy sobie, aby tekst był afiliowany) lub miasto. Poniżej na osi tytuł. Wszystkie elementy pismem tekstowym, nie wersalikami.
- IV. Układ pozostałych rodzajów tekstów.
1. W recenzji nad tekstem zamieszczamy nagłówki: imię (rozwinęte) i nazwisko autora recenzowanej pracy, pełny tytuł według strony tytułowej (gdy recenzja dotyczy pracy zbiorowej lub edycji źródłowej, po tytule podajemy pełne imiona i nazwiska redaktorów lub wydawców; jeśli praca jest wielotomowa — liczbę tomów lub części cyframi arabskimi, np. t. 1–2), miejsce i rok wydania, nazwę wydawnictwa, liczbę stron, ewentualnie nazwę serii wydawniczej. W nagłówkach stosujemy skróty w języku recenzowanej pracy, np. ed., bearb. von, hrsg. von itp. Imię i nazwisko autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje, umieszczamy pod tekstem recenzji, z prawej strony. Recenzje i artykuły recenzyjne powinny zawierać prezentację struktury i treści recenzowanej pracy.
 2. Nekrologi: w tytule imię i nazwisko zmarłego, pod nim w nawiasach dokładne daty życia, imię i nazwisko autora jak w recenzji.
- V. Tytuły, cytaty, cudzysłowy.
1. Tytuły dzieł i dokumentów:
 - a) rękopisy i maszynopisy: oryginalne tytuły i incipity dokumentów, referatów itp. piszemy w cudzysłowie, tytuły nadane przez autora tekstu — bez cudzysłowu, np. Laudum sejmiku, Memoriał itp.;
 - b) druki: tytuły dzieł i dokumentów piszemy kursywą, tytuły rozdziałów i fragmentów dzieł (dokumentów) — w cudzysłowie, tytuły domyślne lub utarte określenia tytułowe — dużą literą bez wyróżnień, np. Kronika Helmolda, Roczniki kwedlinburskie, Geograf Bawarski, Konstytucja 3 maja.

2. Cytaty:

- a) źródła cytowane w tekście podaje się w zasadzie w tłumaczeniu (wyjątkowo w oryginale); w przypisach zaś zawsze w języku oryginału – zachęcamy do podawania w przypisach oryginalnego brzmienia cytatów, które zostały podane w tekście głównym w tłumaczeniu;
- b) w wypadku słowiańskich alfabetów cyrylickich (białoruskiego, bułgarskiego, macedońskiego, rosyjskiego, serbsko-chorwackiego i ukraińskiego) w tekście podaje się cytat w transliteracji, w przypisach zaś w transliteracji bądź alfabecie cyrylickim, zob. niżej tablicę transliteracyjną;
- c) cytowanych fragmentów źródłowych nie poprzedzamy i nie kończymy wielokropkiem;
- d) opuszczenia w cytowanym tekście sygnalizujemy dwiema pauzami w nawiasach prostokątnych: [– –].

VI. Pisownia imion, nazwisk i innych wyrażen określających osoby.

1. Stosujemy oryginalną pisownię imion i nazwisk w ojczystym języku osób wzmiankowanych, ewentualnie stosujemy transkrypcję z podaniem w nawiasie w mianowniku formy transliterowanej, np. Szewczenko (Ševcenko). Powyższe nie dotyczy osób uznanych za powszechnie znane (np. Cynceron, Szekspir, Waszyngton, Wolter itd.), panujących i świętych. W wypadku spolonizowanych cudzoziemców można stosować formę polską.
2. Imiona osób po raz pierwszy wzmiankowanych w tekście lub narracyjnym fragmencie przypisu powinny być przytoczone w pełnym brzmieniu. W innych przypadkach podaje się nazwisko – zwłaszcza w odniesieniu do postaci często wymienianych w tekście albo znanych, np. Kościuszko, Mickiewicz. Wyjątkiem będzie występowanie dwóch osób o takim samym nazwisku. W opisach bibliograficznych i archiwalnych zawsze należy uwzględniać jedynie inicjały imion i nazwisko.
3. Osoby wymieniane w recenzjach powinny występować bez stopni oraz tytułów naukowych i zawodowych. Zasada ta nie obowiązuje w nekrologach w odniesieniu do zmarłych.
4. W recenzjach słowo „Autor” piszemy wielką literą, o ile odnosi się do autora recenzowanej pracy.
5. W nekrologach zaimki osobowe określające zmarłych piszemy wielką literą.

VII. Skróty, daty i inne określenia czasu, liczebniki.

1. W tekstach stosujemy ogólnie przyjęte skróty: itd., m.in., etc. i inne (zob. niżej zamieszczony wykaz skrótów), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek).
2. Daty w tekście:
 - a) miesiąc słownie, np. 5 marca 1910 r.;
 - b) przy różnych stylach (kalendarzach): 10/20 maja 1589 r., ale 27 II/11 III 1896 r.;
 - c) okresy od do: np. 1–10 maja 1900 r., 1 maja – 10 czerwca 1900 r.;
 - d) w datach wtrąconych w nawiasie miesiąc podaje się liczbą rzymską i nie stosuje się skrótu r. na końcu, np. (1 V 1826).
3. Daty w przypisach:
 - a) miesiąc liczbą rzymską, np. 5 III 1900 (nie dotyczy cytatów i fragmentów narracyjnych);
 - b) w razie braku daty dziennej miesiąc zawsze słownie, np. w marcu 1825 r.
4. Pisownia określeń „wiek”, „rok”:
 - a) przed – rozwinięte, np. w wieku XVI, w roku 1928;
 - b) po – skrócone, np. w XVI w., w 1928 r.
5. W określeniach typu „w drugiej połowie”, „lata osiemdziesiąte” nie używa się cyfr.
6. Liczebniki:
 - a) zapis cyfrowy z oddzielaniem spacją rzędów wielkości, np. 1234, 11 456, 234 567;
 - b) zapis cyfrowy z zastosowaniem skrótów: tys., mln, mld, np. 2 tys., 5 mln, 10 mld.

- VIII. W przypisach stosujemy te same parametry co w tekście, tzn. wielkość liter, interlinię i margines. W przypadku zbiegnięcia się w tekście odsyłacza do przypisu z przecinkiem, średnikiem lub kropką kończącą zdanie odsyłacz umieszczamy przed tymi znakami (z wyjątkiem skrótów, np.: w. lub r.). W przypisach stosuje się skróty takie jak w tekście oraz konwencjonalne skróty łacińskie bez kursywy: *ibidem*, *idem*, *eadem*, *iidem*, *eaedem*, *op. cit.*, *loc. cit.*. Można stosować też inne, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z objaśnieniem przy pierwszym zastosowaniu.
- IX. Opisy bibliograficzne.
1. Czasopisma: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł tekstu (kursywą), tytuł czasopisma w cudzysłowie lub skrót tytułu (jeśli występuje w poniższym wykazie, bez cudzysłowu), rocznik, rok wydania, numer lub zeszyt cyframi arabskimi, strony, np.: J. Michalski, *Publicystyka i parapublicystyka doby sejmu 1776 roku*, KH 105, 1998, 1, s. 21–64.
 2. Serie wydawnicze: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł kursywą, miejsce i rok wydania, w nawiasie nazwa serii i numer tomu bez wyróżnienia (ale w tekście właściwym nazwy serii kursywą), strony na końcu. W wypadku prac zbiorowych po tytule przywoływanego tekstu następuje po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych), tytuł opracowania zbiorowego pisany kursywą oraz inicjał imienia i nazwisko redaktora, np. J. Tyszkiewicz, *Średniowieczne granice wytyczone wzdłuż rzek w Europie Środkowej*, w: *Z dziejów średniowiecznej Europy Środkowo-Wschodniej*, red. idem, Warszawa 2007 (*Fasciculi Historici Novi*, t. 6), s. 145–152.
 3. Teksty zamieszczone w wydawnictwach ciągłych o charakterze wydawnictw zbiorowych traktujemy jak artykuły w czasopismach (tytuły wydawnictw w cudzysłowie), np. J. Staszewski, *Elekcja 1697 roku*, „*Acta Universitatis Nicolai Copernici*”, *Nauki Humanistyczno-Społeczne*, z. 259, *Historia*, 28, 1993, s. 73–92. Jeśli książka ukazała się jako jeden tom (zeszyt) wydawnictwa ciągłego, to stosujemy następujący opis: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł kursywą, miejsce i rok wydania, tytuł wydawnictwa ciągłego w cudzysłowie, tomy, zeszyty i podobne informacje.
 4. Biogramy w *Polskim słowniku biograficznym* traktujemy jak artykuły w wydawnictwie seryjnym, np. M. Zgórniak, *Haller Cezary*, PSB, t. 9, Wrocław 1960–1961, s. 250.
 5. Stosujemy polskie określenia skrótowe: wyd., oprac., red. (nie pod red.).
 6. W wypadku korzystania z pracy tłumaczonej należy podać język oryginału i datę wydania, z którego dokonano tłumaczenia.
 7. Opisy bibliograficzne wtrącone do tekstu lub wywodu w przypisie zamykamy w nawiasie okrągłym.
 8. Po incipitach prac wielokrotnie cytowanych nie umieszczamy wielokropka.
 9. W opisach bibliograficznych prac opublikowanych w słowiańskich alfabetach cyrylickich stosujemy alfabet cyrylicki lub transliterację.
 10. Opisy archiwaliów i rękopisów modernizujemy zgodnie z zasadami określonymi w *Instrukcji wydawniczej dla średniowiecznych źródeł historycznych* (Kraków 1925) oraz *Instrukcji wydawniczej dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku* (Wrocław 1953).
 11. Opis bibliograficzny rękopisów w przypisach powinien składać się z następujących elementów przy zachowaniu kolejności:
Tytuł rękopisu (oryginalny, nadany, zwyczajowy – o ile taki jest, patrz wyżej pkt V1a), nazwa archiwum, biblioteki lub muzeum (z podaniem w nawiasie polskiej nazwy miasta przechowywania), nazwa zespołu, sygnatura, karta lub strona.
W przypadku korespondencji – zamiast tytułu:
Kto do kogo, miejsce (jeśli jest to informacja istotna dla wykładu), data (zapisana zgodnie ze standardami KH), nazwa archiwum, biblioteki lub muzeum (z podaniem w nawiasie polskiej nazwy miasta przechowywania), nazwa zespołu, sygnatura, karta lub strona.

Przy czym, jeśli nazwa archiwum, biblioteki lub muzeum ma swój zwyczajowy skrót (nieujęty w wykazie skrótów KH), to przy pierwszym użyciu podaje się nazwę pełną z owym skrótem w nawiasie; w dalszych zaś cytowaniach należy posługiwać się skrótem. Analogicznie rzecz się ma z nazwami zespołów archiwalnych.

Przykłady zapisów rękopisów:

Instrukcja królewska na sejmiki przedsejmowe, 1606, AGAD, Zbiór Branickich z Suchej, sygn. 148/172, s. 479–491

O. Stackelberg do N. Panina, (Kłajpeda) 24 VIII / 5 IX 1772, Arhiv Vnešnej Politiki Rossijskoj Imperii (Moskwa) (dalej: AVPRI), f. 79: Snošeníâ Rossii s Pol'sej, op. 6, nr 1015, k. 82–83.

12. Opisy bibliograficzne starodruków nie są modernizowane; modernizujemy ortografię tekstów dziewiętnasto- i dwudziestowiecznych.
13. Stosowanie wielkich i małych liter w tytułach prac publikowanych w języku angielskim: w tytułach angielskojęzycznych wszystkie rzeczowniki, zaimki (z wyjątkiem względnego *that*), przymiotniki, okoliczniki i spójniki podrzędne są pisane wielką literą. Pisane zaś małą literą są rodzajniki, zaimki dzierżawcze (*my, your etc.*), przyimki oraz spójniki współrzędne *and, but, or i nor*, np.: *Put Out More Flags; How Far Can You Go?; The Man Who Was Thursday; All's Well that Ends Well; Pride and Prejudice; A Voyage towards the South Pole* (tytuły książek); *A Social History of the Welsh Language* (tytuł serii); *The Faerie Queene; The Passionate Shepherd to his Love* (tytuły wierszy lub poematów). Stosuje się wielką literę w pierwszym słowie podtytułu po kropce (np. *Strange Music. The Metre of the English Heroic Line*). Jednak w przypadku użycia *or* po średniku, celem przedstawienia alternatywnego tytułu, stosuje się małą literę, np.: *All for Love; or, The World Well Lost*.
14. W przypadku podawania adresów stron internetowych w przypisach należy podać datę dostępu w zwykłym nawiasie umieszczonym po adresie strony.

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych Warszawa
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych Warszawa
AGZ	— <i>Akta grodzkie i ziemskie</i>
AIPN	— Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
ANK	— Archiwum Narodowe w Krakowie
AP	— Archiwum Państwowe
APH	— „Acta Poloniae Historica”
ASWK	— <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	— <i>Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego</i>
BC	— Biblioteka Książąt Czartoryskich Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie
BHL	— <i>Bibliotheca Hagiographica Latina</i>
BJ	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	— Biblioteka Kórnicka
b.m.d.	— bez miejsca i daty wydania
BN	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU-PANKr.	— Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	— Biblioteka Raczyńskich
BUW	— Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	— <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
DN	— „Dzieje Najnowsze”
Dz. U.	— Dziennik Ustaw
f.	— fond (zespół)
fol.	— folio (karta)
IPN	— Instytut Pamięci Narodowej
KDKK	— <i>Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDMaz.	— <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis (Zbiór ogólny przywilejów i spominków mazowieckich)</i> , Warszawa 1919
KDMłp.	— <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1999
KDP	— <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDŚl.	— <i>Kodeks dyplomatyczny Śląska</i> , Wrocław 1956–1964

KDW	— <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , t. 1–11, Poznań 1877–1999
KH	— „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
LVIA	— Lietuvos valstybės istorijos archyvas w Wilnie
MGH	— <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH SrG	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum</i>
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores</i>
MK	— Metryka Koronna
MPH	— <i>Monumenta Poloniae historica</i>
MPH s.n.	— <i>Monumenta Poloniae historica, series nova</i>
mps	— maszynopis
MRPS	— <i>Matricularum Regni Poloniae summaria</i>
OiRP	— „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op.	— opis
PH	— „Przegląd Historyczny”
PL	— <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1844–1865
PrU	— <i>Preussisches Urkundenbuch</i> , t. 1–6, Königsberg–Danzig–Marburg 1882–2000
PSB	— <i>Polski słownik biograficzny</i>
PU	— <i>Pommerellisches Urkundenbuch</i> , t. 1–11, Stettin–Köln–Graz 1868–1990
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
RHum	— „Roczniki Humanistyczne”
rkp.	— rękopis
RWHF PAU	— „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
	— „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
	— „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
	— „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/29
	— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
	— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1992–
SDRE	— „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
SGKP	— <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>

SH	— „Studia Historyczne”
SIRIO	— <i>Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obščestva</i> , t. 1–148, S. Petersburg 1867–1916
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	— <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SRP	— <i>Scriptores Rerum Polonicarum</i>
SSS	— <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
SU	— <i>Schlesisches Urkundenbuch</i> , t. 1–6, Wien–Köln 1971–1998
St. Źr.	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
Urzędnicy	— <i>Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy</i> , red. A. Gąsiorowski, t. 1–, Wrocław, Kórnik 1985–
Urzędnicy, Litwa	— <i>Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego XIV–XVIII wieku. Spisy</i> , red. A. Rachuba, t. 1–, Warszawa 2004–
VC	— <i>Volumina Constitutionum</i> , t. 1–, Warszawa 1996 (należy cytować odpowiednio według wzoru: VC 1/1)
VL	— <i>Volumina Legum</i> , t. 1–8, Warszawa 1732–1782; t. 9, Kraków 1889; t. 10, Poznań 1952 (należy cytować odpowiednio według wzoru: VL 5, fol. 30)
ZH	— „Zapiski Historyczne”

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język
1	А	а	А	а	b b u m r s u	27	Р	р	Р	р	b b u m r s u
2	Б	б	В	в	b b u m r s u	28	С	с	С	с	b b u m r s u
3	В	в	У	у	b b u m r s u	29	Т	т	Т	т	b b u m r s u
4	Г	г	Г	г	b b u m r s u	30	Ѡ	ѡ	Ѓ	ѓ	s
5	Д	д	Д	д	b b u m r s u	31	Ќ	ќ	Ќ	ќ	m
6	Ђ	ђ	Ђ	ђ	s	32	У	у	У	у	b b u m r s u
7	Ѓ	ѓ	Ѓ	ѓ	m	33	Ў	ў	Ў	ў	b
8	Е	е	Е	е	b b u m r s u	34	Ф	ф	Ф	ф	b b u m r s u
9	Ё	ё	Ё	ё	b r	35	Х	х	Х	х	b b u m r s u
10	Є	є	Ê	ê	u	36	Ц	ц	С	с	b b u m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b b u m r s u	37	Ч	ч	Č	č	b b u m r s u
12	З	з	З	з	b b u m r s u	38	Ї	ї	Đ	đ	m s
13	С	с	Ž	ž	m	39	Ш	ш	Š	š	b b u m r s u
14	И	и	І	і	b** b u m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	b u r u
15	І	і	Ì	ì	b r** u	41	Ъ	ъ	"	"	b** b u r
16	Ї	ї	Ї	ї	u	42	Ы	ы	Ÿ	ÿ	b r u**
17	Ј	ј	Ј	ј	m s	43	Ь	ь	'	'	b b u r u
18	Й	й	Ј	ј	b b u r u	44	Э	э	È	è	b r
19	К	к	К	к	b b u m r s u	45	Ю	ю	Û	û	b b u r u
20	Л	л	Л	л	b b u m r s u	46	Я	я	Â	â	b b u r u
21	Љ	љ	Ľ	ľ	m s	47	'	'	'	'	b b u m r s u
22	М	м	М	м	b b u m r s u	48	Њ	њ	Ĝ	ĝ	b** u**
23	Н	н	Н	н	b b u m r s u	49	Ѣ	ѣ	Ě	ě	b** r** u**
24	Њ	њ	Ŋ	ŋ	m s	50	Ѧ	ѧ	Ǻ	ǻ	b u**
25	О	о	О	о	b b u m r s u	51	Ө	ө	Ẁ	ẁ	r**
26	П	п	Р	р	b b u m r s u	52	Ү	ү	Ỳ	ỳ	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.

** Występuje w dawnej pisowni.

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

Jerzy Dygdała

Z DZIEJÓW
PIERWSZEGO PANOWANIA
KRÓLA STANISŁAWA LESZCZYŃSKIEGO

(wokół malborskiego epizodu z 1708 roku)

www.ihpan.edu.pl

ISSN 0023-5903

9 770023 590307 03 >